



CATALÀ. Planta baixa.

Pere Rovira i Planas (Badalona 1921-1978) va ser un dels grans modistes de l'alta costura clàssica de l'Estat espanyol i també va ser qui va donar el pas més decidit cap al prêt-à-porter a finals dels anys seixanta. Tot i mantenir fins al final les seves col·leccions exclusives de costura, no va tenir por a col·laborar amb la indústria de la confecció seriada quan aquesta començava a imposar-se com un signe dels nous temps, els de la democratització de la moda, i va saber tractar per igual, en la seva justa mesura, les dues tendències considerades per molts com a antagòniques: allò que era exclusiu i el que estava massificat.

Rovira va ser un dels pocs grans modistes del país que va trobar socis en el món empresarial, que confiaren en els seu talent i capacitat de treball i li donarien suport econòmic per consolidar la seva marca a la dècada dels anys setanta. Una mort prematura, quan tenia 57 anys, arran d'un atac de cor propiciat per l'excés de feina, va truncar una carrera plena d'èxits i reconeixements, tant al propi país como a escala internacional.

Tot i que el modista va instal·lar el negoci a Barcelona, sempre va mantenir un peu a Badalona, on tenia molts amics i la família, i també una bona clientela, a més d'una casa a prop del mar, rere el passeig de la Rambla.

Aquesta exposició commemora el centenari del naixement de Rovira, i ha estat organitzada pel Museu de Badalona amb la col·laboració decidida de la Fundació Antoni de Montpalau, una institució que s'ha dedicat durant anys a estudiar i aplegar un important fons sobre el modista i que va col·laborar amb el Museo del Traje, de Madrid, a muntar la primera retrospectiva de Rovira, l'any 2017.



Aquesta segona i més completa antològica d'ara també ha comptat amb préstecs de la família Rovira, d'altra gent de Badalona, col·laboradores del modista i clients, així com d'altres persones de Barcelona o Madrid, i té el gran honor d'estar acompanyada amb l'edició d'una completa monografia sobre Pere Rovira. L'exposició ocupa dues plantes del Museu: a la planta baixa hi ha la part dedicada al prêt-à-porter i a les darreres col·leccions, i al segon pis la part dedicada a l'alta costura des dels anys cinquanta fins als primers setanta juntament amb la projecció d'un documental amb testimonis d'amics i gent que van conèixer i tractar aquest badaloní universal.



Del prêt-à-porter a les darreres col·leccions

Al gener de 1968, la comercial de teixits madrilenya Cadena havia entrat com a sòcia a l'empresa Pedro Rovira Costura, SL, i això va propiciar l'expansió de la marca i la consolidació de la línia emergent de prêt-à-porter. El 1969 Rovira participava al Salon du prêt-à-porter, de París, un fet que li va obrir nous mercats a escala internacional. Ben aviat la marca, amb les inicials PR, va generar diferents línies de confecció: *Boutique, Prêt-à-porter, Difusión, Prestigio, Punto...* L'alta costura era el laboratori i el prêt-à-porter, la producció industrial. Rovira els va saber tractar per igual, sabent com abaratir costos sense perdre ni l'estructura de les peces de roba que dissenyava, ni tampoc la seva qualitat. La producció es va ampliar als complements: mocadors, bosses de mà, bijuteria i marroquineria, a més de sabates, que ja dissenyava i produïa des dels anys seixanta. Va arribar a tenir dues boutiques amb el seu nom a Madrid, i punts de venda per tot el territori espanyol. Pel desembre de 1974, però, Cadena va rescindir la societat amb Rovira per invertir en Elio Berhanyer. No obstant això, Cadena es va quedar la marca PR sense que figurés ja el nom de Rovira i va continuar la producció de models fins a mitjan anys vuitanta. El gerent de Cadena, Francesc Compte Badia, va decidir quedar-se amb Rovira y continuar potenciant la seva marca. La prematura mort del modista, a l'agost de 1978, just abans de presentar la seva darrera col·lecció, precipitaria el tancament de l'empresa. El 1979 encara es va presentar una col·lecció pòstuma, tot just iniciada per Rovira i acabada pel seu equip, però al cap de poc la marca va tancar definitivament.



EXPOSICIÓ 2a PLANTA

Ja des de molt petit, Pere Rovira va estar interessat en la moda. Els seus primers figurins estan datats als anys trenta. Durant la Guerra Civil va ser mobilitzat pel bàndol republicà i en la immediata postguerra, seguint els desitjos de la seva família, va començar a estudiar medicina, però ben aviat deixaria la carrera per dedicar-se de ple a la costura. Després d'un aprenentatge amb l'oficial de sastreria de la casa Santa Eulàlia, de Barcelona, el també badaloní Celso Roldós, cap al 1946 va decidir anar a París per perfeccionar l'ofici. A la capital francesa es va fer amic de Cristóbal Balenciaga i va ser un assidu de les desfilades de moda dels principals modistes que hi havia llavors. De retorn a Catalunya, el 1948 va obrir el seu primer taller a Barcelona, al carrer de Sant Pere Màrtir, al barri de Gràcia. Poc després es traslladava a un pis de la plaça Gal·la Plàcidia, i cap al 1956, ho feia a la Rambla del Prat, d'on ja no es mouria.

El bon fer de Rovira amb el seu bagatge parisenc li va propiciar el reconeixement de l'alta burgesia catalana, en concomitància amb els anomenats *Cinco Grandes de la Alta Costura*: Pedro Rodríguez, Asunción Bastida, Manuel Pertegaz, Santa Eulalia i El Dique Flotante, amb Carmen Mir i Rosser, i també amb Balenciaga, qui, a més de la casa principal de París, en tenia tres més a l'Estat espanyol, a Donosti, Madrid i Barcelona. A partir de mitjan anys cinquanta Rovira va començar a assolir un gran èxit internacional amb desfilades a Frankfurt, Estocolm, Milà o Venècia.



L'any 1964 va ser convidat a participar en la representació de la moda espanyola a la Fira Mundial de Nova York, i això li va obrir les portes del mercat nord-americà. Les seves creacions estaven presents a les pàgines de les prestigioses revistes *Vogue* i *Harper's Bazaar*, a més de les franceses *Elle* i *Marie Claire*, i també a les que s'editaven al nostre país, com *Alta Costura*, *El Boletín de la Moda*, *Siluetas*, *Teresa*, *Blanco y Negro* o *Telva*, entre d'altres. A la dècada dels anys seixanta Rovira va preservar el sentit de luxe i elegància que l'havia fet famós, però també va saber evolucionar, en paral·lel, cap a la modernitat que s'estava imposant llavors. Era tan brillant i versàtil que es podia adaptar a diversos estils i generacions de clients. També va ser molt sensible a la irrupció del prêt-à-porter. De tots els grans modistes d'alta costura catalans va ser qui millor es va saber adaptar als dictats dels nous temps.



Rovira i les models

Als anys cinquanta i seixanta, i també abans, les cases d'alta costura tenien models fixes que hi treballaven de forma habitual. Llavors s'anomenaven maniquins, i la seva feina consistia tant en el fet de posar perquè els creadors els fessin els vestits o les gassetes a sobre, amb totes les emproves pertinents, com a mostrar peces a les clientes a més de participar en les presentacions de cada temporada. Pere Rovira va tenir treballant per a ell maniquins molt bones, sempre les va saber triar a la perfecció. Entre les més habituals, hi havia María del Carmen Aznar, Isabel Martín i Lucy Wroblewska, poc després arribarien Celia Vilariño, Ana María Lucena, Alicia Borrás, aquesta darrera en menys grau, i, sobretot, Carmen Paré, que estaria a la casa fins a l'inici dels anys setanta igual que Ivana Uehlein. També actrius com Nieves Navarro o, especialment, Teresa Gimpera, una de les preferides del modista, malgrat que aviat ella es dedicaria al cinema i a la publicitat, i deixaria de banda l'ofici de maniquí. També va desfil·lar per a Rovira Francina Díaz Mestre, ja convertida en model, perquè un cop les maniquins van començar a treballar pel seu compte, *freelance* i en agències, van deixar d'anomenar-se'n per passar a ser directament models.

El prêt-à-porter va implicar grans canvis i la publicitat va prendre molta més importància. Als anys setanta, les cases de moda amb prou feines tenien models fixes perquè moltes es contractaven només per a desfilades i sessions fotogràfiques. Entre d'altres, van desfil·lar o posar amb vestits i abrics de Rovira: Jenny Kooiman van Cleft, que acabaria de subdirectora de la casa, Isabel Cordero, Teresa-Natàlia Gil, María Dolores de la Torre, Kania, Cèlia Torres, Pepa Enríquez, Maribel Albalade i la sueca Bàrbara. I entre les esporàdiques, normalment fotografiades per Antoni Bernad, Meye Mayer, Nati Abascal, Regina Tarnow, Susan Robinson, Teri Fagman, Anette Ellefsen o Mònica Boada.